

ВІД ЗЕМСЬКОГО ЛІКАРЯ ДО СВЯТИТЕЛЯ ЛУКИ

Павел К.

Питання ролі духовного лідера в історії, формування в суспільстві високо морально-етичних цінностей є актуальними в сучасному демократичному світі.

Духовним лідером православної церкви ХХ століття можна назвати Святителя Луку (в миру Валентина Феліксовича Войно-Ясенецького), який прикладом свого життя довів, що духовна, а не споживацька складова є визначальною для успішного розвитку людства. Високоморальна людина, відомий хірург, доктор медичних наук, педагог, він поєднував роботу лікаря з проповідницькою діяльністю, служінням Богу.

Характерною рисою особистості молодого В. Ф. Войно-Ясенецького був пошук свого життєвого призначення. Маючи неабиякі здібності до малювання він їде навчатись до приватної школи професора Книрра в Мюнхені. Проте вже через три тижні туга по батьківщині нестримно тягнула його до дому. По приїзду до дому близько року щодня їздив в Києво-Печерську лавру, де робив замальовки сцен церковного життя. Весь цей час тривав пошук правильного життєвого шляху. Одже вирішив, що має бути корисним для людей. Він пішов навчатись на медичний факультет. Це відповідало його прагненню бути корисним для селян, які погано були забезпечені медичною допомогою. [1; 5]

Почавши працювати у земських лікарнях хірургом не бачив різниці між багатими і бідними пацієнтами, а одного разу навіть повернув зір жебраку. У лікарні ним було організовано хірургічне відділення. Почалась громадянська війна та у лікарню доставляли тяжкохворих і поранених. [3; 8]

Але все змінилося після смерті його дружини. Дві ночі він сам читав над труною «Псалтир», стоячи в ногах покійної в повній самоті. Деякі сучасники В. Ф. Войно-Ясенецького говорили, що важка втрата гаряче улюбленої дружини надламала твердий характер професора і він «ударився» в релігію. Але вищеописаний випадок – це результат міцної віри в Промисел Божий. Будучи священиком, він залишався професором медицини і читав лекції з топографічної анатомії і оперативної хірургії в рясі і з хрестом на грудях. У той час це було божевільно. Одним із засобів боротьби з церквою Радянська влада вибрала церковний розкол. [2, 9] У таких умовах Уфимський Андрій таємно постриг Валентина Феліксовича в ченці з ім'ям Лука, який за молвою був художником (іконописцем) і лікарем.

Величезний авторитет і впливовість владики Луки викликали невдоволення відповідальних чинів, і вони переселяли його з одного місця на інше. Але до нього з'їжджалися зі всіх околиць і влада не могла з цим нічого зробити.

Владика володів безцінним даром: з вражаючою точністю ставив діагнози, а також міг передбачати майбутнє. Авторитет Владика був такий

високий, що хворі вчасно богослужіння намагалися доторкнутися до його облачення, вірячи, що лише доторк допоможе їм подолати недугу.

Коли 22 червня 1941 року гітлерівська Німеччина оголосила війну Радянському Союзу, владика Лука написав до найвищого державного керівництва лист, в якому просив перервати його заслання і відправити на фронт або в тил у шпиталь, щоб як хірург міг рятувати життя пораненим воїнам, а після війни готовий повернутися назад... І його прохання таки вислухали, і він направився лікувати життя численним пораненим, проявивши таким чином справжній подвиг любові до страждаючих воїнів.

За невтомну працю у роки війни В. Ф. Войно-Ясенецький був нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941- 1945 рр.», а за наукову працю «Нариси гнійної хірургії», яка була опублікована у 1944 році, удостоєний Сталінської премії 1 ступеня у розмірі 200 тися карбованців. 130 тися карбованців він передав на допомогу дитячим будинкам.

У 1945 - 1947 роках архіпастир працював над твором "Дух, душа і тіло", яка мала на меті релігійну просвіту тих, що відпали від віри. У 1956 році Войно-Ясенецький повністю осліпнув. Втрата зору відірвала його від медицини і повністю віддала у владу релігії. 11 липня 1961 року, у неділю, в день усіх святих, в 84-річному віці Валентин Феліксович закінчив складний і важкий, але завжди чесний і відданий людству життєвий шлях. [5]

22 листопада 1995 року рішенням Синоду Української Православної Церкви архієпископ Сімферопольський і Кримський Лука зарахований до лику місцевошанованих святих. 20 березня 1996 моці святителя були урочисто перенесені в кафедральний Свято-Троїцький собор, де вони спочивають і понині, здійснюючи чудеса зцілення. [1,36]

Віра в Бога – це питання свободи совісті людини. А морально-етичні норми життя, духовні цінності - питання культури людини, суспільства. Тому ми знов і знов звертаємось до постаті Святителя Луки.

В сучасних умовах політичної, економічної кризи, коли відбувається знецінювання моральних ідеалів, їх підміна вартостями споживацького способу життя, вкрай необхідними і життєво важливими є пошук, розвиток і утвердження в українському суспільстві позитивної консолідуючої системи цінностей. Саме така система цінностей надає можливість простежити пошук сенсу життя, а також виникнення і поширення в найрізноманітніших формах (і сферах життя) духовних здобутків людства взагалі. Безумовно видатною особистістю в історії релігії і культури є Валентин Феліксович Войно-Ясенецький, доктор богослов'я Святитель Лука Кримський.

З одного боку він був архієпископом, а з іншого – дивовижним лікарем. Святий єпископ-хірург не лише за життя рятував хворих душею і тілом, а й після смерті свого тіла продовжує це робити, про що говорять численні свідчення чудесних зцілень та медичні "дива", про що мені не раз доводилось чути особисто.

10 травня 2012 року в пам'ять 135-річчя від дня народження Святителя Луки при великому скупченні народу під склепіннями споруджуваного храму в Одесі був відслужений перший акафіст, в день пам'яті Святителя Луки 11 червня 2013 року - першу літургію. 20 червня 2014 року храм було освячено. Сьогодні в храмі багато людей. Серед них багато лікарів, що приходять за порадою, допомогою, з радістю і горем. Для них Лука - святий і взірець для наслідування. Він – поза часом.[4; 25]

1. Лука Крымский (Войно-Ясенецкий), Святитель. «Я полюбил страдание...»: Автобиография
– М.: Приход храма Св. Духа сошествия на Лазаревском кладбище, 2013.
2. Лука. Святитель Крымский. Чудотворец. Пастырь. Врач: Православный календарь 2016 года. – М., 2015.
3. «Он был глазами слепому, ногами хромому, отцом для нищих». Акафист святителю Луке,
исповеднику, архиепископу Крымскому – Симферополь: Издание Симферопольской и Крымской епархии, 2013.
4. Святитель Лука Крымский. Житие, акафист, молитва. – Одесса, 2016. – С. 5 - 45
5. Святитель Лука. // https://azbyka.ru/otechnik/Luka_Vojno-Jasenetskij/